

<https://vecer.com/slovenija/spet-pozabljajo-na-uro...>

1 / 4

Spet pozabljajo na uro športa vsak dan, pa bi bila koristna

Tina Recek

05.04.2024 06:00

Učenci v prvem in drugem triletju imajo po tri ure športne vzgoje na teden, v zadnjem le po dve. Osnutek nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja za prihodnjih deset let ne predvideva dnevne ure, le druge oblike razgibavanja

Dodaj med priljubljene

Poslušaj

Osnutek nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja za prihodnjih deset let med 284 ukrepi ni predvidel obvezne ure športne vzgoje vsak dan. NATASA JUHNOV

V začetku februarja je strokovna delovna skupina pod vodstvom dekana ljubljanske **pedagoške fakultete Janeza Vogrinca** javnosti predstavila osnutek nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja (NPVI) za prihodnjih deset let. Ta zajema 284 ukrepov, med njimi predlog uvedbe dodatne ure domovinske in državljanske kulture ter etike v sedmem razredu osnovne šole, v tretjem triletju obvezen dodatni jezik ter uvedbo računalništva v petem in šestem razredu.

O obvezni uri športne vzgoje vsak dan - sedaj jo imajo učenci v prvem in drugem triletju po tri ure na teden, v zadnjem le po dve - ni govora. Namesto tega skupina predlaga poučevanje z gibanjem v vseh dejavnostih, rekreativne odmore in spodbujanje aktivnega prihoda v šolo. Vogrinc to ilustrativno ponazori: po dvajsetih minutah bi učitelj uro matematike prekinil, da bi se učenci malce razgibali, in nato z učnim procesom nadaljeval. Tako bi bilo pri vseh predmetih. *"Zavedamo se, da bi bili učenci pri uri športa bolj aktivni, a smo menili, da bi z našim predlogom lahko ustvarili šolsko okolje, ki bi bilo prežeto z gibanjem,"* pojasni predlog Vogrinc, ki še pripomni, da bi tudi starši morali prevzeti večjo vlogo pri gibalni aktivnosti svojih otrok.

Brez dolgotrajnejših učinkov

Redni profesor na fakulteti za šport in vodja nacionalnega sistema Športnovzgojni karton **Gregor Starc** je zvezi s temi predlogi jassen: *"Predlagani ukrepi ne spodbujajo gibanja in telesne dejavnosti na način, ki bi imel dolgotrajnejše pozitivne učinke na otrokov organizem, saj so prenizko intenzivni, predvsem pa preveč kratkotrajni. S tega vidika so le v službi sprostitve in dviganja pozornosti otrok pri drugih predmetih, kar je seveda dobrodošlo, ne rešujejo pa težave nezadostne telesne dejavnosti otrok in katastrofalnega stanja telesnega in gibalnega razvoja mnogih otrok, ki bi ga lahko popravili z dodatnimi urami športne vzgoje za vse otroke, tudi za tiste, katerih starši si ne morejo privoščiti vadnin ali dejavnega preživljanja prostega časa."*

Gregor Starc: *"Kot družba se bomo morali odločiti, ali bomo otrokom omogočili zdrav telesni in gibalni razvoj ter za to zagotovili denarna sredstva ali bomo še naprej stiskaški."* ROBERT BALEN

Športna stroka si vsaj trideset let, zelo intenzivno pa zadnjih dvajset let, prizadeva za uvedbo ure športne vzgoje na dan. Potem ko so v šolskem letu 2010/11 izkoristili priložnost in uspeli uvesti program Zdrav življenjski slog in dokazali, da se z dodatnimi urami strokovno vodene športne vzgoje s strani športnih pedagogov razvoj otrok zagotovo obrne v pozitivno smer, so že mislili, da so stopili stopnico proti uri športne vzgoje na dan. A, kot nadaljuje Starc, očitno znanstveni in strokovni argumenti niso dovolj. *"V nobeni državi na svetu se med letoma 2011 in 2018 telesna zmogljivost otrok ni izboljševala razen v Sloveniji. Žal leta 2019 Zdravega življenjskega sloga nismo več mogli financirati iz evropskih sredstev. Zato so želeli ta manko ur nadomestiti z dodatnimi urami športne dejavnosti znotraj razširjenega programa, kar pa se je izkazalo za neustrezno. Otroci, vključeni v razširjeni program, so začeli zaostajati v gibalnem razvoju za otroke, katerih šole še niso vpeljale tega programa. Kar pomeni, da so celo ureditve s športnimi krožki in drugimi oblikami športnih dejavnosti, ki so jih šole do sedaj izvajale brez razširjenega programa, otrokom zagotavljale več in bolj intenzivno telesno dejavnost. Vsekakor pa nobena od teh rešitev ne vključuje vseh otrok."*

Stiskaški do otrok, do dokapitalizacij bank ne

Sogovornik je prepričan, da se bomo kot družba morali odločiti, *"ali bomo otrokom omogočili zdrav telesni in gibalni razvoj ter za to zagotovili denarna sredstva ali bomo še naprej do otrok stiskaški, do dokapitalizacij bank, paradržavnih podjetij in orožarjev pa neizmerno širokogrudni. Vsaj v eni stvari bi lahko bili svetel zgled v svetu."*

Še pozitivni stranski učinki dnevne ure telovadbe

Z uro športne vzgoje na dan bi otrokom omogočili minimalen obseg intenzivne in redne telesne dejavnosti, ki bi jim zagotavljala zdrav telesni in gibalni razvoj. Gregor Starc še poudari: "Ko govorim o telesnem razvoju, ne govorim le o zmanjševanju tveganja debelosti, temveč tudi o tem, da je intenzivno mišično delo predpogoj za normalen razvoj možganov, skeleta in hormonskega sistema. Ob intenzivnem mišičnem delu se sprošča serotonin, ki izničuje delovanje stresnega hormona kortizola, nastajajo ketoni, ki so najbolj kalorično gorivo za možgane, sproščajo se endorfini, ki izboljšujejo počutje in dajejo otrokom veselje do življenja, izloča se irisin, ki zdravi poškodovane nevrone, in podobno."

Po njegovih besedah nobena druga stvar nima tako dolgega spiska pozitivnih stranskih učinkov na razvoj otroka kot dovolj intenzivna in redna telesna dejavnost.

Ravnatelj Osnovne šole dr. Antona Debeljaka Loški Potok **Uroš Govc** glede uvedbe predloga, zapisanega v osnutku NPVI, pričakuje negodovanje učiteljev, ki bi novost štel kot nekaj, kar bi se zažiralo v njihov učni proces in ga motilo. *"In tudi minuta za razgibavanje ne bi bila minuta, temveč katera več. Osebnost se nagibam k uvedbi ure športa vsak dan v vse razrede. Kot opažamo že vsaj dve desetletji, pada fizična in gibalna sposobnost učencev. Z uvedbo vsakodnevne športa bi največ naredili za dobrobit otrok. Idealno pa bi bilo združiti oba predloga, a menim, da tega ne bomo dosegli v naslednjih desetih letih."*

Minuta za razgibavanje po mnenju mnogih ni dovolj

Tudi ravnatelj Osnovne šole Livada Ljubljana **Goran Popović** podpira športno stroko. "Podpiram vse v zvezi z gibanjem in telesno aktivnostjo, in sicer tako uvedbo športne vzgoje vsak dan kot recimo, da bi bila vsaka ura popestrena z gibalnimi vajami. Menim, da ne pretiravam, če rečem, da utrujamo generacijo s sedenjem in gledanjem v ekran."

Protiutež sedečemu življenju

Da lahko ravno šport predstavlja protiutež pretirani uporabi tehnologije in sedečemu načinu preživljanja prostega časa, ocenjujejo tudi na ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport. Pri tem dodajajo, da podpirajo pobudo Olimpijskega komiteja Slovenije - Združenja športnih zvez (OKS-ZŠZ), da se k oblikovanju NPVI vključi strokovnjake športne stroke, "saj so navedeni argumenti merodajni, ker se pri športu srečujemo z negativnimi trendi in slabšo telesno zmogljivostjo med mladimi". Na gospodarskem ministrstvu so pobudo posredovali ministrstvu za vzgojo in izobraževanje ter zaprosili za njen sprejem.

Proces priprave predloga NPVI se zaključuje. V teku so predstavitve strokovnim delavcem in ravnateljem na regijskih posvetih, predstavitve različnim strokovnim deležnikom, na primer pristojnemu ministrstvu, javnim zavodom in strokovnim svetom. Pobude, med njimi tudi pobudo OKS-ZŠZ, bo obravnavala delovna skupina za pripravo NPVI s podskupinami, nato pa bo predvidoma do konca junija izdelala končni predlog, ki ga bodo na ministrstvu za vzgojo in izobraževanje preučili, finančno ovrednotili in pripravili akcijske načrte.